

صفة العمرة لابن باز

Umre Rehberi

Abdülazîz b. Abdullah b. Bâz -rahimehullah-

Şeyh Abdülazîz b. Bâz-rahimehullah-'ın "Umre Rehberi" adlı bu kitapçık, umre ibadetinde yapılan amelleri basit ve anlaşılır bir üslupla açıklamaktadır. Bir Müslümanın umrede yapacağı ibadetlerini rahat ve huşulu bir şekilde yerine getirmesine yardımcı olacak ve ibadetinin her aşamasında sahih sünnette gelen dua ve zikirlerle birlikte kendisine pratik bir rehber olacaktır.

Umre Rehberi

Yazar

Abdulazîz b. Abdullah b. Bâz -rahimehullah-

Hamd, yalnızca Allah'a aittir. İmdi:

Bu eser, umre ibadetinde yapılan amellerin kısa bir özetidir. Okuyucuya bunu açıklayalım:

Umre yapmak isteyen kişi mikât sınırına ulaştığında, gusûl abdesti alması ve temizlik yapması müstehaptır. Aynı şekilde kadınlar, hayız veya lohusa olsa bile aynısını yapar. Ancak, kadınlar temizlenip gusûl abdesti alıncaya kadar Beytullah'ı tavaf edemezler.

Erkeklerin, -ihram elbisesi hariç-, vücuduna koku sürmesi müstehaptır. Mikât yerinde gusûl

alma imkanı bulamazsa, bunun bir sakıncası yoktur. Aynı şekilde Mekke'ye ulaştığında tavaf yapmadan önce imkân bulabilirse, gusûl abdesti alması müstehaptır.

Erkekler, elbise olarak dikilmiş bütün giysilerini üzerinden çıkarır, sonra altına izâr ve üstüne ridâ giyer. Bunların beyaz ve temiz olması müstehaptır.¹

Kadınlar ise, süslü veya gösterişli olmayan normal elbiseleri ile ihrama girerler. (Peçe ve eldivenleri çıkarır ve bunların yerine mahremi olmayan erkeklerin yanında yüzünü ve ellerini başka bir örtü ile örterler.)

Sonra umre ibadetine başlamak için kalbinden niyet eder ve diliyle: "Lebbeyke umreten" veya "Allahumme Lebbeyke Umreten." der. İhrama giren kişi, hastalık ve düşman tehlikesi gibi sebeplerden dolayı umresini tamamlayamayacağından endişe ederse, ihrama girerken şu şekilde şart koşması caizdir:

«فَإِنْ حَبَسَنِي حَابِسٌ، فَمَجِلِّي حَيْثُ حَبَسْتَنِي.»

«Fein habesenî habîsun femahillî haysû habestenî»
"Eğer bir engel beni hac veya umremi tamamlamaktan alıkoyarsa, ihramdan çıkacağım yer, engellendiğim yerdir." Dubâ'a binti Zübeyr -

¹ Dikilmiş giysiden kasıt; iç çamaşırları ve üzerindeki giysilerin tamamıdır.

radiyallahu anha'nın rivayetinde bu şekilde geçmektedir.¹

Sonra Peygamber Efendimiz -sallallahu aleyhi ve selem-'in telbiye getirdiği gibi telbiye getirir: «Lebbeyk, Allâhumme lebbeyk, lebbeyke lâ şerîke leke lebbeyk, İnne'l-hamde venni'mete leke ve'l-mülk, lâ şerîke lek.» (Buyur Allahım buyur! Emrindeyim buyur! Senin hiçbir ortağın yoktur. Emrindeyim buyur! Şüphesiz hamd sana mahsustur. Nimet de senin, mülk de senindir. Senin hiçbir ortağın yoktur.) Bu telbiyeyi, Allah -Azze ve Celle-'yi zikretmeyi ve Ona dua etmeyi, Beytullah'a (Kâbe'ye) varıncaya kadar sık sık tekrarlar.

«لَبَّيْكَ اللَّهُمَّ لَبَّيْكَ، لَبَّيْكَ لَا شَرِيكَ لَكَ لَبَّيْكَ، إِنَّ الْحَمْدَ وَالنِّعْمَةَ لَكَ وَالْمُلْكُ، لَا شَرِيكَ لَكَ»

«Lebbeyk, Allâhümme lebbeyk, lebbeyke lâ şerîke leke lebbeyk, İnne'l-hamde venni'mete leke ve'l-mülk, lâ şerîke lek.»² Bu telbiyeyi, Allah -Subhânehû ve Teâlâ'yı- zikretmeyi ve O'na dua etmeyi, Beytullah'a "Kâbe'ye" varıncaya kadar sık sık tekrarlar.

¹ Beyhakî Sünenü'l-Kübrâ'da (10117) nolu hadisi rivayet etmiştir.

² Anlamı: «Buyur ey Rabbim huzuruna geldim, tekrar tekrar icabet Sana ya Rabbi, tekrar icabet Sana, tekrar icabet Sana... Senin ortağın yoktur. Tekrar icabet Sana... Hiç şüphe yok ki, hamt ve nimet Sana mahsustur. Mülk de Senindir, Senin ortağın yoktur.»

(Erkekler seslerini yükseltirler, kadınlar seslerini alçaltırlar. Sahabeler -radiyallahu anhum- de böyle yapmışlardır.)

Kabe'ye varınca telbiye getirmeyi bırakır, sonra Hacer-i Esved'e doğru yönelerek ona doğru ilerler. Sonra sağ eliyle ona dokunur ve mümkünse onu öper; İzdihama sebep olmak ve sıkıştırmak suretiyle insanlara eziyet etmez. Hacer-i Esved'e dokunurken şöyle der: "Bismillahi Vallahu Ekber" Eğer öpmek onun için zorsa, eliyle ya da bir baston veya benzeri bir şeyle ona dokunur ve dokunduğu şeyi öper. Dokunmak da zor oluyorsa, işaret eder ve "Allahu Ekber" der, işaret ettiği o şeyi öpmez.

Tavafin sahih olması için, tavafi yapan kimsenin küçük ve büyük hadesten temizlenmiş olması şarttır. Zira tavaf; namaz gibidir. Ancak tavafta konuşmaya ruhsat verilmiştir.

Kâbe'yi sol tarafına alarak yedi şavt olmak üzere tavaf eder. Rûkn-i Yemânî'ye geldiğinde, mümkünse sağ eliyle ona dokunur ve "Bismillahi Vallahu Ekber" der, ancak onu öpmez. Eğer ona dokunmak -kalabalıktan dolayı- zor olursa, ona dokunmadan, işaret etmeden ve tekbir getirmeden tavafına devam eder. Çünkü bu, Peygamber

Efendimiz -sallallahu aleyhi ve sellem-'den rivayet edilmemiştir.¹

Tavaf esnasında Hacer-i Esved'in hizasına her geldiğinde, daha önce belirttiğimiz gibi, onu öper, buna imkan bulamazsa, eliyle işaret ederek "Allahu Ekber" der. Özellikle erkeklerin, kudûm tavafinın ilk üç şavtında remel yapmaları (hızlı ve kısa adımlarla yürümeleri) müstehaptır. Özellikle erkeklerin, kudûm tavafinın ilk üç şavtında kısa adımlarla hızlı bir şekilde yürümeleri müstehaptır.

Aynı şekilde erkeklerin kudûm tavafinın bütün şavtlarında ızdıbâ yapmaları müstehaptır. Izdıbâ: İhram elbisesinin üst kısmı olan ridânın bir ucunu sağ koltuk altından geçirip sol omuz üzerine atmak, böylece sağ omuz ve kolu açık bırakmaktır. İztıbâ: İhram elbisesinin üst kısmı olan ridânın bir ucunu sağ koltuk altından geçirip sol omuz üzerine atmak, böylece sağ omuz ve kolu açık bırakmak demektir.

Mümkün olduğunca tavafin bütün şavtlarında çokça zikir ve dua yapılması müstehaptır.

Tavaf sırasında tavafa özel bir dua veya zikir yoktur. Aksine, kişi elinden geldiğince bildiği dua ve zikirlerle Allah'a dua etmeli ve O'nu zikretmelidir.

¹ Tavaf: Kâbe sol tarafa alınarak Hacer-i Esved hizasından başlanıp aynı noktada tamamlanan her dönüşü "şavt" ve yedi şavta "tavaf" adı verilir.

Sadece Rük-n-i Yemânî ve Hacer-i Esved arasında tavafına devam ederken şu duayı okur:

﴿...رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ﴾

Rabbenâ âtina fid'dünyâ haseneten ve fil'âhireti haseneten ve kınâ azâbennâr. (Rabbimiz! Bize dünyada da iyilik ve güzellikler ver, ahirette de iyilik ve güzellikler ver. Bizi Cehennem azabından koru.) [Bakara Suresi: 201. Ayet] Zira, Peygamber Efendimiz -sallallahu aleyhi ve sellem-'in bu duayı her şavtta okuduğu nakledilmiştir.

Yedinci şavt, Hacer-i Esved'e dokunarak ve mümkünse öperek veya tekbir getirip işaret edilerek tamamlanır. Daha önce bu detaylara değinilmiştir. Bu tavafı tamamladıktan sonra ridâsı ile omuzlarının üstünü örter, uçlarını da aşağı doğru sarktır.

Daha sonra, mümkünse Makam-ı İbrahim'in arkasında iki rekât Tavaf namazı kılar. Eğer bu mümkün olmazsa, bu namazı mescidin herhangi bir yerinde kılabilir. Bu namazda Fatiha'dan sonra, birinci rekâtta "Kâfirun", ikinci rekâtta ise "İhlas" surelerini okur. Bu, en faziletli olanıdır ama bu iki sure dışında başka bir sure okursa da olur. İki rekât namazı tamamladıktan sonra mümkünse Hacer-i Esved'e doğru yönelir.

﴿قُلْ يَا أَيُّهَا الْكَافِرُونَ 1﴾

(De ki: “Ey kâfirler! 1) [Kâfirûn Suresi: 1. Ayet]
Birinci rekâtta,

﴿قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ 1﴾

(De ki: O Allah birdir.1) [İhlâs Suresi: 1. Ayet].
İkinci rekâtta okuması müstehaptır. Bu iki sureyi okumak daha faziletlidir. Bu surelerden başka iki sure okursa da sorun olmaz. Namazı bitirdikten sonra mümkünse Hacer-i Esved'e doğru yönelir ve sağ eliyle ona dokunur. İki rekât tavaf namazını kıldıktan sonra eğer imkân varsa zemzem suyu içilmesi sünnettir.

Sonra Safâ tepesine çıkar veya orada durur. Mümkünse Safâ tepesine çıkmak daha faziletlidir ve burada ilk şavta başlamadan önce şu ayeti (sonuna kadar) okur:

﴿إِنَّ الصَّفَا وَالْمَرْوَةَ مِنْ شَعَائِرِ اللَّهِ...﴾

{İnnes Safa vel Mervete min şeairillah..}
{Şüphesiz Safâ ve Merve Allah'ın nişanelerindendir..} {Bakara Suresi: 158}

Peygamber Efendimiz -sallallahu aleyhi ve sellem-'in yaptığı gibi, dua eder ve Allah'ı üç defa över.

"اللَّهُ أَكْبَرُ اللَّهُ أَكْبَرُ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، اللَّهُ أَكْبَرُ اللَّهُ أَكْبَرُ وَلِلَّهِ الْحَمْدُ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ أَنْجَزَ وَعْدَهُ، وَنَصَرَ عَبْدَهُ، وَهَرَمَ الْأَحْزَابَ وَحْدَهُ"،

« Allahu Ekber, Allahu Ekber, Lâ ilâhe illallah, Vallahu Ekber, Allahu Ekber ve lillahil-hamd. Lâ ilâhe illallahu vahdehû lâ şerîke leh, lehu'l mülkü ve lehu'l hamdu ve huve alâ külli şeyin kadîr. Lâ ilâhe illallahu vahdehû sadaka va'dehû ve nasara abdehû ve hezemel ahzâbe vahdehû.»^{1,2} Elinden geldiğince dua eder, sonra bu zikri ve duayı üç defa tekrarlar. Bu, sünnettir; Nebî -sallallahu aleyhi ve sellem- kibleye dönerek böyle yapmıştır. Sonra (Safâ Tepesi'nden iner) ve birinci işarete (yeşil direk) ulaşıncaya kadar Merve'ye doğru yürür. Erkekler ikinci işarete ulaşıncaya kadar koşar adımlarla hızlı yürürler.

Kadınların ise bu iki yeşil işaret arasında koşar adımlarla yürümesi meşru değildir. Çünkü kadının bedeninin tümü avrettir. Sonra mümkünse Merve tepesine çıkar veya orada durur. Merve tepesine de çıkmak mümkünse daha faziletlidir. Safâ tepesinde

¹ Müslim (1218) nolu hadisi rivayet etmiştir.

² Anlamı: «Allah en büyüktür, Allah en büyüktür, Allah'tan başka hak ilah yoktur, Allah en büyüktür, Allah en büyüktür, hamt Allah'a mahsustur. Allah'tan başka hak ilah yoktur, O tektir, ortağı yoktur. Mülk O'nundur, hamt O'nadır ve O her şeye kadirdir. Allah'tan başka hak ilah yoktur, O tektir. O; vaadini yerine getirmiş, kuluna yardım etmiş ve tek başına düşmanları yenmiştir.»

ne yaptıysa ve okuduysa aynısını burada da yapar ve okur. Sonra Merve tepesinden inerek Safâ tepesine doğru yürür, hızlı yürünecek iki yeşil işaretin orada hızlı yürüyerek Safâ tepesine ulaşır. Bunu yedi kez yapar. (Safa'dan Merve'ye) gidişi bir şavt, dönüşü bir şavttır. Özellikle ihtiyaç duyulduğu zamanlarda binek üzerinde sa'y yapılmasında da bir sakınca yoktur. Bir kimsenin özellikle ihtiyaç halinde binek üzerinde iken, sa'y yapmasında bir sakınca yoktur. Sa'y sırasında, imkân dahilinde çokça zikir ve duasını yapması, büyük ve küçük hadesten temizlenmiş olması müstehaptır.

Sa'yını yaparken mümkün olduğu kadar çok zikir yapması ve dua etmesi müstehaptır. Sa'y yaparken büyük ve küçük hadesten temizlenmiş olunması güzel olandır. Eğer abdestsiz bir şekilde sa'yını yaparsa da say'ı geçerlidir.

Sa'yı tamamladığında, erkekler saçlarını kazıtır veya kısaltır, kazıtmak daha faziletlidir. Eğer hacının Mekke'ye gelişi, Hac vaktine yakın ise, Hac'da başını kazıtması için, bu takdirde saçını kısaltması daha faziletlidir. Kadınlar ise, saçını toplar ve bir parmak boğumu kadar veya daha azını keser. Umre yapan kişi burada zikredilenleri yaptıktan sonra umresi tamamlanmış olur. Allah'a hamd olsun. İhramlı iken kendisine yasak olan bütün ihram yasakları sona erer ve artık her şey ona tekrar helal olur. (Nebi -sallallahu aleyhi ve

sellem- umreyi tamamladıktan sonra iki rekât namaz kılmamıştır. Onu seven kimse de onun yaptığıнын aynısını yapar.)

﴿لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِي رَسُولِ اللَّهِ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ لِّمَن كَانَ يَرْجُوا اللَّهَ وَالْيَوْمَ الْآخِرَ
وَذَكَرَ اللَّهَ كَثِيرًا ۝ 21﴾

(Andolsun Allah'ın Rasûlünde; Allah'a ve ahiret gününe kavuşmayı uman, Allah'ı çokça zikreden kimseler için güzel bir örnek vardır. 21) [Ahzâb Suresi: 21. Ayet].

Allah, bizleri ve tüm Müslüman kardeşlerimizi dinini anlamaya ve bu yolda sebat etmeye muvaffak etsin ve yapmış oldukları amelleri herkesten kabul etsin. Şüphesiz O; her türlü noksanlıktan münezze, cömert ve ikram sahibidir.

Salat ve selam, kıyamet gününe kadar Allah Teâlâ'nın kulu ve elçisi Nebimiz Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-'e, ailesine, ashabına ve en güzel bir şekilde ona tâbi olanların üzerine olsun.

Umre ibadetinde yapılan amellerin kısa bir özeti adlı bu eser, Hicri 13/2/1416 tarihinde, değerli hocamız İbn Baz'ın ofisi tarafından yayımlanmıştır. Bu eser, onun fetva ve makalelerinin yer aldığı "Mecmu'u Fetava ve Mekalat İbn Baz" adlı kitabının 17. cilt, 425. sayfada bulunmaktadır.

Fihrist

Umre Rehberi	2
--------------------	---

tr405v2.0 - 06/09/2026